

40 Jaar Jachthaven "Ketelmeer"

Vandaag, zaterdag 16 mei 2009, wordt het 40-jarig bestaan van Jachthaven "Ketelmeer" gevierd. Daarmee is Ketelhaven de eerste en de oudste jachthaven aan het Ketelmeer. Dat er hier, op deze plek een jachthaven is gekomen, berust in feite louter op een toevalligheid. Het ontstaan van de haven is te danken aan de toenmalige minister van Verkeer en Waterstaat drs. J.A. Bakker. Het moet in de tweede helft van de zestiger jaren van de vorige eeuw zijn geweest, dat deze minister naar Ketelhaven kwam, om het voormalige Scheepsarcheologisch Museum Ketelhaven hier op de landtong, waar nu "Lands End" staat, officieel te openen.

Net vóór- of nádat hij het lint had doorgeknipt moet hij achterom hebben gekeken en met de blik van een zeiler - want dat was hij - in één oogopslag hebben gezien, dat dit hoekje water uitermate geschikt was om hier de zeiljachten van de in het oosten van het land wonende Kustzeilers te herbergen. Bakker, zelf lid van de Nederlandsche Vereeniging van Kustzeilers, zag in diezelfde oogopslag dat hier op deze plek de gewenste verenigingshaven van de N.V.v.K. zou moeten komen. Hij was burgemeester van Andijk en Hoogeveen geweest, hij kende de hoge wal van het IJsselmeer en hij wist ook dat er ook in Drente, Overijssel en Gelderland zeilliefhebbers van het grote water woonden. In april 1967 was hij voor de ARP in het kabinet de Jong gekomen en werd, zoals gezegd, minister van V.&W. en daarmee was hij de baas geworden van alles wat in Nederland met wegen, water, dijken én het IJsselmeer en de IJsselmeerpolders van doen had.

Jachthaven Ketelmeer in aanleg 1968.

foto's: mevrouw A. van de Zee-Bosch.

Luchtfoto Jachthaven Ketelmeer 1972.

Geen toeters en bellen

Het moest een haven worden zonder "toeters en bellen", een eenvoudige haven waar harts-tochtelijke zeilers op een veilige en betrouwbare manier hun jacht achter konden laten. Het IJsselmeer lag als vaarwater vlak voor de deur. De schippers, die hier hun jacht afmeerden, zouden geen behoefte hebben aan dure voorzieningen of uitgebreide accommodaties. Het moest een haven zijn voor pure zeilers. Ze zouden aan boord stappen om direct los te gooien voor een flinke zeiltocht, die pas op zondagavond zijn einde weer zou vinden in de veilige en beschutte box. Bakker was van mening, dat de haven niet commercieel, maar door een bonafide vereniging gerund zou moeten worden. De N.V.v.K. was in zijn ogen daarom dé aangewezen zeilvereniging om deze haven te mogen exploiteren. En zo geschiedde het: de Nederlandsche Vereeniging van Kustzeilers nam de uitdaging aan: benoemde een bestuur bestaande uit louter Kustzeilers en richtte een stichting op met als doel "de exploitatie of beheer van een jachthaven te Ketelhaven en alles wat daarmee verband houdt (art. 2 van de statuten)". Zo bleef de N.V.v.K. ook gevrijwaard voor financiële consequenties en wappert de verenigingsvlag met de blauwe drietand sinds die tijd hier alle dagen van het vaarseizoen. Het waren de jaren dat weekendzeilers hun hand niet omdraaiden voor een 100 mijls wedstrijd, voor een Houtribrace of Waddentocht. Ook de jaren dat vanuit Ketelhaven de "Bylgia" van Kazemier, de "Bollemaat" van Cees Roemers vertrokken om deel te nemen aan de Ostar. Het was de haven die je verliet om te gaan zeilen, de haven waar rust en ruimte hoog in het vaandel waren geschreven. Geen frietkraam met een vlag er aan, zoals Jaap Fisher had gezongen over de teloorgang van de Zeeuwse wal- en waterkant. Nee, in Ketelhaven geen camping, hoogstens een stukje gras voor een sheltertje als nachtverblijf, voor de helft van de 4-persoons beman-ning van een 16 m². die op weg was naar Friesland.

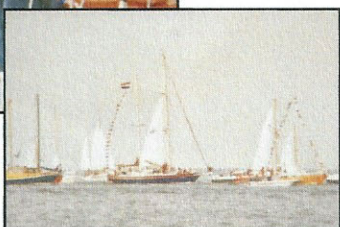

foto : Jan Wit
inzet: "Bylgia"

De havenmeester

Van meet af aan was Henk Visscher hier havenmeester. Veel zeilers en Kustzeilers heeft hij in zijn lange loopbaan vanuit deze haven voor korte, maar ook voor lange tot zeer lange zeereizen, zien vertrekken en weer zien thuiskomen. Daarmee kwam aan het einde van hun tochten een zee aan ervaring onze haven

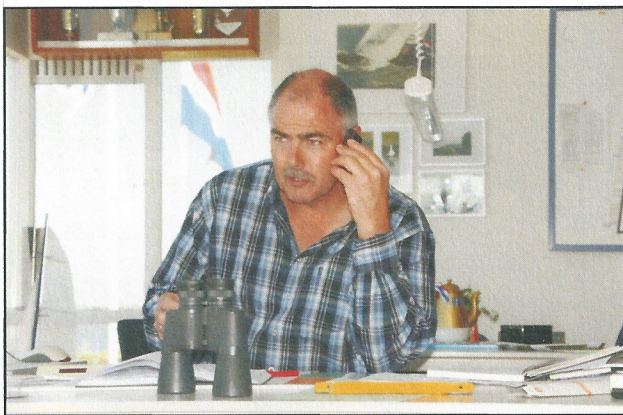

Henk Visscher

binnen varen, hetgeen zeker ook tot meer kennis en kunde onder de minder ervaren liggers heeft geleid. Tijdens de NVvK. Sluitingstocht van 2003 werd met een officieel tintje afscheid genomen van Aly van der Zee en Henk Visscher. Aly, die al vele jaren het NVvK. bureau in Kampen en nadien voor de Stichting de administratie van de haven had verzorgd en Henk, die er inmiddels bijna 35 jaar havenmeesterschap op had zitten, wilden per 1 januari 2004 met hun werkzaamheden gaan stoppen. Henk gaf de touwtjes en de landvasten over aan Dick van Dijk. Aly werd opgevolgd door Desirée. Het echtpaar van Dijk kwam per die datum naar de haven-meesterswoning aan de Vossemeerdijk. Wat Dick vooral aantrok in de haven was het feit, dat er zoveel te doen viel. Het was net in de tijd dat er was gewacht met grotere onderhoudswerkzaamheden en klussen, omdat de haven, net als het hele Ketelmeer, gesaneerd moest gaan worden. De aanleg van IJsseloog en het schoon-maken van de bodem hadden al enige tijd de aanpak van het onderhoud in de jachthaven opgeschort. Ook de steeds weer terugkerende en wisselende plannen van de gemeente Dronten, die dan toch uiteindelijk weer niet doorgingen, hadden een rem gezet op het uit te voeren onderhoud. Eerlijkheidshalve moet ook gezegd, dat Dick bovendien vanuit "Roggebotsluis" al jarenlang met een ietwat steelse blik naar de nabij gelegen jachthaven in Ketelhaven had gekeken. In zijn optiek werd er van hieruit daadwerkelijk gezeild, hier lagen toch de grotere zeiljachten, hier kwamen mensen met zoute zeilverhalen weer thuis gevaren, wat van de haven aan het Drontermeer in veel mindere mate gezegd kon worden. Daar kwam dan ook nog eens de ruimte en het wijde van de Ketelmond, het uitzicht van-uit het havenkantoor en de havenmeesterswoning bij; er zijn niet veel betrekkingen, waar je dagelijks en onder wisselende weers- en windom-standigheden, met zoveel water voor je huisdeur met zoveel diverse taken en werkzaamheden bezig kunt zijn.

Werk na uitvoering

Inmiddels kijkt Dick alweer enige jaren uit over een bodemschone en uitgediepte haven. Dat is weliswaar niet te zien, maar het was wel de grootste operatie in de haven tot nu toe. De gemiddelde diepte bedraagt nu overal zo'n 4 meter, al de drijvende steigers zijn vernieuwd, palen verzet, boxen aangepast aan de breedte van de huidige generatie zeilschepen. De hoofdsteiger heeft een nieuw loopdek en ook de steiger aan de ingang van de haven is vervangen. Waar is er een mooiere oplossing gevonden dan hier voor de verhoging van de dijk? Jachthaven "Ketelmeer" heeft toch een unieke doorzichtige waterkering bovenop het dijktaalud met een prachtig gelegen terras met uitzicht op de haven? Volgens Dick blijft er in een jachthaven en dus ook in Ketelhaven, ook na al de nieuwe aanpassingen, toch altijd werk. Steeds zullen er verbeteringen noodzakelijk zijn. Iedere box moet tegenwoordig een eigen stopcontact hebben en hoe moeten op zondagmiddag straks al de vuilwatertanks van de schepen snel gelegegd? Wat moet er gedaan worden als de waterstand van het IJsselmeer verhoogd wordt?

Dick van Dijk

Verenigingshaven

"Je kunt niet in je eentje havenmeester zijn!", aldus Dick. "Als je in overleg met de ligplaatshouders goed duidelijk maakt hoe en waarom je de zaken in de haven wilt hebben, zoals je ze wilt hebben, dan krijg je daar ook de hulp van de mensen zelf bij. Je moet dat wel steeds blijven uitleggen en met een kwinkslag te kennen geven. Voorschriften op papier zijn nodig, maar vaak te zwartwit en de kunst van een havenmeester is, dat hij daar met de nodige humor en geduld weet mee om te gaan. Niet iedereen zit op een zelfde manier aan boord. Er zijn liggers, die al genieten van hun boot zonder dat ze uitvaren. En er zijn er die gedurende een langere periode onderweg zijn met hun zeilschip.

Dat levert samen met wat daar tussen ligt een mooie mix van allerlei mensen en diverse schepen en scheepstypes op". Dick vindt het ook voor de haven van belang, dat er onderlinge contacten zijn en ontstaan onder de liggers. Dat men affiniteit krijgt en heeft met de haven en daardoor ook met elkaar. De gezellige sfeer op de havendagen brengt vanzelfsprekend ook sociale verbanden tot stand, die bij een verenigingshaven horen. "Ketelhaven" achter op je boot hebben staan geeft meer dan eens aanleiding om een praatje aan te knopen. "En het mooie van een boot", aldus Dick, "is de mogelijkheid om daarna weer aan boord van je eigen schip te gaan en in je eigen wereldje te stappen".

Gebouw van de havenmeester

In hoeverre is Ketelhaven nog steeds dé jachthaven en dé verenigingshaven van de NVvK.? En is het de haven geworden en/of gebleven, zoals de minister aan het begin van dit verhaal het ooit bedoelde? Toen Dick vertrok van Roggebotsluis naar Ketelhaven werd tegen hem gezegd, dat hij te maken zou krijgen met een heel ander publiek. Hij heeft daar nooit zoveel van gemerkt. Integendeel. "Hoogstens kun je alleen maar aan de verenigingswimpel zien of iemand wel of geen Kustzeiler is. En bovendien wil ik met al mijn liggers op dezelfde wijze omgaan en praten. Het mooie is juist, dat er geen verschil te zien is. Natuurlijk, ik hijs iedere dag de verenigingsvlag van de NVvK. en er liggen hier een flink aantal Kustzeilers, maar waar het mij om gaat is, dat we hier een jachthaven hebben, waar zowel passanten als vaste ligplaatshouders zich welkom en thuis voelen. Als dat gerealiseerd kan worden met behulp van het Havenreglement en de jacht-etiquette en we met elkaar een prettige sfeer hebben en houden, dan hoop ik, dat ik hier voor allen én nog heel lang jullie havenmeester mag zijn."